Luonnonvarakeskus

1736/00 00 02 00/2022

14.6.2022

Asia: U 49/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta LULUCF-asetuksen ja hallintomalliasetuksen muuttamisesta, ke 15.6. klo 9.30 (U 49/2021 vp)

Eduskunta
Eduskunnan ympäristövaliokunta

Asiantuntijalausunnon esittäjä: Antti Asikainen

Luken asiantuntijalausunto

1 Johdanto

Komission ehdotus LULUCF-asetuksen ja hallintomalliasetuksen muuttamisesta on kokonaisuudessaan Luken näkemyksen mukaan kannatettava ja tarpeellinen, sillä se yksinkertaistaa laskentamenettelyä ja myös vertailutasojen asettamista maankäyttösektorille. Myös nielutaakan jakaminen jäsenmaille on selkeämpää kuin aiemmin.

2 Lausunto

Luken näkemys on, että EU-tason ja jäsenvaltiokohtaiset tavoitteet vuosille 2026-2030 ovat erittäin kunnianhimoiset. Tämä koskee erityisesti Suomen näkökulmasta tärkeää metsille asetettua nielutavoitetta. EU:ssa pitäisi kyetä nostamaan metsien hiilensidontakykyä, vaikka metsien kasvu ja nielut ovat saturoitumassa sekä EU- että Suomen tasolla. Useat keinot maankäyttösektorilla nielujen kasvattamiseksi ovat poissa käytöstä. Esimerkiksi lannoittaminen maataloustuotannon tehostamiseksi ja maatalousmaan vapauttamiseksi esimerkiksi metsitykseen vaikeutuu, kun maatalouden hehtaarisadot alenevat tuotantopanosten hintojen nousun vuoksi.

Viiden vuoden tarkastelujakso on perusteltu, sillä uutta tutkimustietoa kertyy maankäyttösektorin eri osa-alueilta paljon. Myös mm. suuret nieluarvioiden luottamusvälit ja esimerkiksi metsiin liittyvät riskit puoltavat tätä.

Sanktiointimenettelyyn Luke suhtautuu kriittisesti siksi, että esimerkiksi nielukaupan periaatteet ovat vasta muotoutumassa ja ne eivät mahdollisesti vakiinnu riittävän nopeasti päästökaupan toimivuuden edellyttämälle tasolle. Nielujen uusi määrittämistapa jäsenvaltioille on ymmärrettävä ja laskennallisesti selkeä, mutta tämänkään määrittämistapa ei kohtelee jäsenmaita tasapuolisesti.

Luke kannattaa IPCC -ohjeistuksen ja YK:n ilmastosopimusten kanssa yhtenevää raportointikäytäntöä, mikä mahdollistaa myös globaalitason vertailukelpoisuuden.

Luke kannattaa eri sektoreiden välisten joustojen säilyttämistä, sillä poistetaan epätarkoituksenmukaista siiloutumista taakanjako- ja manakäyttösektorin ilmastotoimien välillä. Esimerkiksi Suomessa asuminen (lämmitys) ja LULUCF linkittyvät vahvasti toisiinsa. Luke pitää tarkoituksenmukaisena AFOLU -sektorin kokonaisraportoinnin muodostamista, sillä sektorit linkittyvät toiminnallisesti toisiinsa.

3 Lausunnon tiivistelmä

EU -tason ehdotetut muutokset LULUCF asetukseen ovat kannatettavia ja sääntely ottaa askeleita oikeaan suuntaan. Kokonaisuutena ilmastotavoitteiden saavuttaminen erityisesti nielujen osalta tulee olemaan erittäin haastavaa Suomen kaltaisille jäsenmaille, joissa energiantuotanto ja teollisuuden raaka-ainehankinta nojaavat voimakkaasti metsiin. Ukrainan sodan vuoksi huoltovarmuuden ylläpito ja kansantalouden tasapainotus kokonaisturvallisuuden näkökulmasta tärkeän tuontiriippuvuuden vähentäminen edellyttäisivät lähivuosina metsävarojen ja peltoresurssin käytön huomattavaa kasvattamista. Asetettavat nielutavoitteet ovat tässä tilanteessa vaikea saavuttaa - ei pelkästään Suomelle vaan koko EU:lle.

Antti Asikainen

Tutkimusylijohtaja

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 14.06.2022 klo 13:37:04.

Asiantuntijalausunnon valmistelijat:
Antti Asikainen

Liitteet:

Tiedoksi: